

ΜΕΤΡΑ «ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ» ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΩΜΑΤΕΡΕΣ

Μέτρα πρόληψης, αντιμετώπισης, προστασίας των εργαζομένων, καταγραφής και άρσης των επιπτώσεων προτείνει και πάλι το ΤΕΕ/TKM σε ανακοίνωσή του, με αφορμή την πρόσφατη (2/3/2008) πυρκαγιά στην ανεξέλεγκτη και παράνομη χωματερή της Βέροιας, η οποία-σημειωτέον- λειτουργεί μέσα στην ευρύτερη κοίτη του Αλιάκμονα. Η νέα πυρκαγιά επανέφερε στις μνήμες όλων την περιβαλλοντική καταστροφή της πυρκαγιάς στους Ταγαράδες, το καλοκαίρι του 2006, αλλά και τις σημαντικές αδυναμίες και ελλείψεις στη διαχείριση των απορριμμάτων, που έχει επιστημονικά επανεξιχνιασμένα το ΤΕΕ/TKM.

Η καθυστέρηση της Ελλάδας στην εφαρμογή ορθολογικών μεθόδων διαχείρισης απορριμμάτων και γενικά στερεών αποβλήτων και η υποτίμηση του θέματος από τις κυβερνήσεις, την αυτοδιοίκηση και την κοινωνία, οδηγούν στις απαράδεκτες, για τον 21ο αιώνα, επιλογές των χωματερών σε όλη την Ελλάδα και στην Περιφέρειά μας. Ενώ στο τέλος του 2008, η χώρα μας θα υποχρεωθεί από την ΕΕ σε βαρύτερες οικονομικές ποινές, λόγω λειτουργίας των χωματερών, διαπιστώνουμε ότι καθυστερούν σημαντικά τα έργα που θα αντικαταστήσουν τους ΧΑΔΑ.

Όσον αφορά στο θέμα των πυρκαγιών στις χωματερές, που σε μικρότερο βαθμό αφορά και στους μελλοντικούς ΧΥΤΑ, το ΤΕΕ/TKM ακόμα μια φορά δηλώνει τα παρακάτω:

-Το ευρύτερο σύστημα Πολιτικής προστασίας της χώρας (Γενική Γραμματεία και ΠΣΕΑ Περιφερειών και Νομών) πρέπει να εκπονήσει και να εφαρμόσει άμεσα ένα κώδικα κινητοποίησης, ταχείας και ασφαλούς αντιμετώπισης των πυρκαγιών στις χωματερές, οι οποίες είναι πολλαπλάσια επιβλαβείς για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον από τις συμβατικές πυρκαγιές. Απαιτούνται ειδικά συστήματα πυρόσβεσης (πχ. αφρός), τεχνολογία και χρήση εξοπλισμού και μέσων (πχ. χωματουργικά μηχανήματα) από τους περιφερειακούς φορείς, που και στην περίπτωση της Βέροιας δεν αξιοποιήθηκαν. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι πυρκαγιές αυτές, λόγω των επιπτώσεών τους και των χαρακτηριστικών της καύσης, δεν αποτελούν υπόθεση μόνο των τοπικών αρχών αλλά είναι υπερτοπικής σημασίας και για το λόγο αυτό πρέπει να λαμβάνει μέτρα η περιφερειακή διοίκηση.

-Οι επιπτώσεις από τις πυρκαγιές στις χωματερές αφορούν πρώτα και κύρια στους εργαζόμενους σε αυτές. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο να υποτιμάται η υγεία των εργαζομένων στις επιχειρήσεις κατάσβεσης των πυρκαγιών, εφόσον δε λαμβάνονται τα απαραίτητα μέσα προστασίας (πχ. μάσκες). Στην περίπτωση της πυρκαγιάς στη χωματερή της Βέροιας οι εργαζόμενοι στα χωματουργικά μηχανήματα έβαλαν μάσκες μόνο μετά από επανειλημμένες παρεμβάσεις της Νομαρχιακής Επιτροπής του ΤΕΕ/TKM.

-Το νέο συμβάν υποχρεώνει το ΤΕΕ/TKM να τονίσει και πάλι προς τις αρμόδιες αρχές ότι σε όλες τις περιπτώσεις πυρκαγιών, σε χωματερές μέσης και μεγάλης κλίμακας, πρέπει να υλοποιείται ένα πρόγραμμα καταγραφής των επιπτώσεων

στους κατοίκους, στο ζωικό κεφάλαιο και στους φυσικούς πόρους της περιοχής (έδαφος, νερό και ατμόσφαιρα). Οι περιοχές σε άμεση γειτνίαση με τις χωματερές, στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, έχει επανειλημμένα αποδειχθεί ότι παρουσιάζουν υψηλές συγκεντρώσεις σε τοξικούς ρύπους (βαρέα μέταλλα, διοξίνες, φουράνια) που στην περίπτωση των πυρκαγιών πολλαπλασιάζονται και εισάγονται στην τροφική αλυσίδα. Η ανυπαρξία εργαστηρίου σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα που μπορεί να εκτελέσει αυτό το είδος των αλυσίδων αποτελεί σημαντικό έλλειμμα για το περιβάλλον αλλά και για την ερευνητική κοινότητα.

Ιδιαίτερα επισημαίνεται η **εσφαλμένη επιλογή χωροθέτησης** για τα έργα επεξεργασίας και διάθεσης των απορριμμάτων του Νομού Ημαθίας και η αδιέξοδη εμμονή των αρμόδιων φορέων σ' αυτήν. Το αποτέλεσμα είναι απώλεια χρόνου και χρήματος αντί της αντιμετώπισης ενός σοβαρότατου περιβαλλοντικού προβλήματος και της πρόληψης επικίνδυνων ατυχημάτων όπως η πρόσφατη πυρκαγιά.

Η ΝΕ Ημαθίας

Στο μεταξύ, με ανακοίνωσή της στον τοπικό τύπο, η ΝΕ Ημαθίας του ΤΕΕ/TKM υπογραμμίζει την ανάγκη να ληφθούν «εδώ και τώρα» μέτρα για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου ανάφλεξης των ανεξέλεγκτων χωματερών της Ημαθίας.

Παράλληλα, προτείνει -προσωρινά- τις εξής **έξι εναλλακτικές λύσεις** για την αποφυγή αντίστοιχων φαινομένων: 1) φύλαξη των χωματερών και περιορισμό της πρόσβασης τρίτων, 2) επιβολή αυστηρών προστίμων σε όσους εναποθέτουν απορρίμματα αυθαίρετα, 3) εγκατάσταση δικτύου πυρόσβεσης, 4) χωροθέτηση τουλάχιστον τριών σταθμών μεταφόρτωσης και διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών, 5) τοποθέτηση «πρέσας» απορριμμάτων σε κάθε σταθμό μεταφόρτωσης και 6) διερεύνηση δυνατότητας και κοστολόγηση μεταφοράς των απορριμμάτων σε όμορους νομούς που διαθέτουν χώρους υγειονομικής ταφής (προσωρινά).

Σύμφωνα με ανακοίνωση της ΝΕ Ημαθίας, η πρόσφατη πυρκαγιά στη χωματερή του Αλιάκμονα «αναδεικνύει την παγίωση του φαινομένου της αδιαφορίας των "αρμόδιων" φορέων». Άλλωστε, δεν είναι η πρώτη φορά που εκδηλώνεται πυρκαγιά στην συγκεκριμένη χωματερή, «βομβαρδίζοντας» τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής με επικίνδυνες για τη δημόσια υγεία χημικές ουσίες.

«Μια ανεξέλεγκτη χωματερή [...] ούτως ή άλλως μολύνει τον υδροφόρο ορίζοντα με τοξικά μέταλλα και την ατμόσφαιρα με επικίνδυνες χημικές ουσίες (διοξίνες, κάδμιο, υδροχλωρίο κ.α.). Ωστόσο, όταν τα σκουπίδια καίγονται η απειλή πολλαπλασιάζεται», υπογραμμίζεται στην ανακοίνωση και τονίζεται ότι ο κίνδυνος ανάφλεξης ανά πάσα στιγμή είναι υπαρκτός, καθώς δεν υπάρχει επιτήρηση, ούτε έλεγχος στο τι απορρίπτεται.

Η πυρκαγιά, συνεχίζει η ανακοίνωση, είτε προέρχεται από εμπρησμό είτε από αυτανάφλεξη, μολύνει το ίδιο και προσβάλλει ευθέως ανθρώπους, αλλά και νερό, φυτά και ζώα, με ουσίες που έμμεσα περνούν στον άνθρωπο δια μέσου της τροφικής αλυσίδας. «Η εξάλειψη των παράνομων χωματερών του νομού, του σοβαρότερου περιβαλλοντι-

κού προβλήματος, δεν αντιμετωπίζεται με μινύσεις "κατά παντός υπευθύνου" και μάλιστα, από αυτούς που είναι οι κατεχόντες υπεύθυνοι για την τραγική κατάσταση στη κοίτη του Αλιάκμονα. Όσο εγκληματική είναι η πράξη του εμπρησμού, εξίσου το ίδιο εγκληματική είναι και η αδιαφορία των "αρμόδιων", αφού η Χωματερή επί σειρά ετών είναι αφύλακτη, χωρίς περιορισμό στην πρόσβαση και με πλημμελή επικωμάτωση», τονίζει η ΝΕ.

Χαρακτηρίζει δε, ως **απαράδεκτο το γεγονός ότι συσσωρεύονται χιλιάδες τόνοι σκουπιδιών χωρίς να λαμβάνεται μέριμνα για μια εναλλακτική, προσωρινά έστω, θέση απόθεσης των απορριμμάτων**, ώστε να αποφευχθεί η περαιτέρω μόλυνση της συγκεκριμένης περιοχής και των Δ. Δ. Διαμερισμάτων Βεργίνιας, Μετοχίου, Άμμου, Αγ. Βαρβάρας, Ασωμάτων: είναι γνωστό ότι η διοξίνη δρα αθροιστικά (συσσωρεύεται) και δεν εγκαταλείπει ποτέ τον οργανισμό. Εφόσον δε, ξεπεράσει συγκεκριμένα όρια, προκαλεί καρκινογένεση.

Σε κάθε περίπτωση, το ζητούμενο είναι να **αντιμετωπιστεί επιτέλους το πρόβλημα διαχείρισης των απορριμμάτων**, κάτι που στην Ημαθία -δυστυχώς- δεν πρόκειται να συμβεί άμεσα. Στο μεσοδιάστημα, η ΝΕ είναι έτοιμη να συμβάλει δημιουργικά με οποιοδήποτε κόστος στη λήψη έστω και προσωρινών μέτρων για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου ανάφλεξης των χωματερών, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες. ■

Αεροφωτογραφία: Κεχαγιάς Σταύρος

Αεροφωτογραφία: Κεχαγιάς Σταύρος

